

A'

TSASZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG⁹
ENGEDELMÉVEL.

Költ *Bétsben*, Karátson⁹ Havának
(Decembernek) 4-dik napján,
1792-dik Elztendőben:

B é t s.

Itt azt beszéllek, hogy a' *Bétsi*, *Pétersburgi*, és *Berlini* Udvarok között hármasszoros frigy készül, mellynél fogva *Suvarov* Orosz Vezér nagy Sereget fog vinni a' jövő tavasszal a' *Frantziák* ellen, és már előre ki is kérte's nyerte maga mellé Vezér-társúl *Hg Koburgot*, a' kivel olly ditső győzedelmet nyere *Martinyestinel* a' *Törökökön*.

F f f

Lüttich

Lüttichből, Nov. 20-dikán.

„A' *Monsi* ütközetben nem voltam, mivel éppen az előtt *Dornik* felé rendeltetem; hallottam csak ugyan a' rettentő ágyúzást, melly egynehány mértföldnyire is meg-rezkettette a' földet. — Azon Tsász. Kir. Sereg, melly *Mons* Városa' környékét oda hagyta, *Brüsszel* mellett masirozott-el, 's táborba szállott nagy részént *Lovaniumnál*, *Brüsszelen* innen 4 mértföldnyire. — Gróf *Clerfait* ha kéntelenítették, betegsége miatt, le-tenni a' Vezérséget: fel-váltotta ezen derék Vezért, ama' *Márs'* fajzattya Hg *Hohenlohe*, a' ki 3 esztendővel ez előtt, Erdély Országí Kommandáns volt. — Az ősz *Bender* Feldmarsall, *Luxemburg* Várát fogja az Ellenség ellen védelmezni, a' hová vitte a' hadi kasszát is. — Novemb. 15-dikén *Mecheln* (*Mechlinia*) Városát kezdték ágyúzni a' Frantziák; de Vitézeinknek tüzes ellent-állások miatt semmire se mehettek: hanem Nov. 17-dikén segítségek érkezvén *Brüsszelből*, diadalmaskodtak. El-foglalták *Charleroi* Városát is, melly *Mons* és *Namur* között fekszik; és *Gentet*, *Flandria* Tartományának fő Városát. Innen, a' mint hallom, *Antverpia* erős kis Várunk ellen verik a' készülőt; de ott nehezen bódognak. — *Huy* Városánál, a' *Maas* vizén álló nagy hidnak őrizésére rendeltetett *Beaulieu* F. M. L., kiről már előre is lehet képzelni, hogy egy könnyen által nem ereszti a' hidon a' Frantziákat. — *Lüttichen* alól, *Maestrict* felé is fog egy hid fel-állíttatni a' *Maas*-vizén; mivel úgy látszik, hogy Seregünknek egy

egy nagy része *Lüttich* Tartományában fog telelni. Erössítették is e' végre *Lüttich* Vára. — — A' *Belgyiomi* Fő Rendek bezzeg bánják már most, hogy olly későre halasztották, kegyes Fejedelmünkkel való tökéletes egyesüléseket. Mert ha ez idejébben lett volna, 's ennél fogva ök is szivessen kivánták volna segíteni Fels. Urunkat, az Ellenség ellen való készület-tételekben: bátran el lehet mondani, hogy a' Frantziák nehezen borították volna el *Belgyiomot*; 's a' *Mechliniai* Érsek is nem kéntelenítettett volna, sok más, vele egy értelemben vólt fő fő Emberekkel együtt, menedék-helyet keresni *Hollandiában*. Oda hagyták t. i. ezek *Brüsszelt*, mert koránt sem innyek szerént van a' Frantzia Revolutzió. Ohajtják, hogy bártsak hamar ki-száradna a' Fr. Szabadság-fája *Brüsszel* közepéről, 's meg se újjúlna többé. — — Midőn mi, bé bé ütöttünk vólt Frantzia Országba: gyakran láttam vólt én efféle Szabadság-fáját. Nem egyéb ez, egy magas jegenye, nyár, vagy más sugár előfánál, mellyet minekutánna fel-állítottak a' neki buzdúlt Frantziák: egy veres sipkát szoktak reá biggyeszteni, 's Nemzeti, az az fejer, veres, és kék színű, 's holmi Frantzia versekkel jegyes pántlikákat aggatni; azután ha az idő engedi, musikálnak, tántzolnak körülötte, 's úgy kurjongatnak sokszor még késő estve is, mint ha el-ment volna az ezek. — Nem tart azonban soká a' Szabadság' fájának zöldsége, 's élete: mert nem lévén gyökere, ki kell neki száradni."

Az Udvari Játék néző hely igazgatása sok változásokon ment által néhány esztendőktől fogva. Most ismét vissza került az, Udvari Fő Kamarás H. *Rosenberghez*, a' ki, *II. József* Császár alatt vólt már egyszer Teátrum-Igazgató. — Ezen Méltóság' igazgatásának kezdetét mindjárt nevezetessé tette egy szembe tűnő érdemnek szép meg jutalmaztatása. Eleibe terjesztvén t. i. a' Herceg ő Felségének, ama' híres Olasz éneklő affzornynak *Tomeoninak* — egyenlő buzgóságú igyekezetét, mellyel ez már két esztendőktől fogva meg szünés nélkül szolgállya a' Teátrumot; meg egyezett benne ő Felsége, hogy *Tomeonié* legyen, az az egész Summa, a' melly Dec. első napján gyűl a' Teátrum' Kasszájába. Ezer hét száz 's egynehány forintot vett be a' szép hangú Menyetske, azon száz aranyakkal együtt, mellyeket ő Felsége küldött néki.

Az el-bomlott Udvari Számtartó Kamarának (*Hofrechenkammer*) néhai Elölülője, Gróf *Zinzendorf*, sok esztendőktől fogva tett különbkülönbféle hasznos szolgálatjaira, 's nagy tudománya, jó lelküése, és igazság' ízeretete által nyertt közönséges tekintetere nézve, valóságos Státus - Ministerré tétetett ő Felségétől, a' belső dolgokra ügyelő Státus - Tanátsnál.

Ezen hónapnak első napján, halálozameg itten, a' T. T. Kaputzinus Renden lévő, Magyar, és Ausztriai Klastromoknak Provinciálissa, T. Páter *Chrysológus*, életének 62-dik esztendejében. Kilentz esztendeig viselte Provinciálisi tisztes hivatalát, úgymint a'
melly-

mellyben háromszor erőssítettett vala meg, mind a' Magyar, mind a' Német Klastromok' Elöljáróiknak eggyező voksaik által. Szülését vette Magyar Országban, Ns Nyitra-Vármegyének *Steruz* nevü helységében. A' Deák, Zsidó, és Görög nyelveknek fundamentomos esmérete mellett, Magyar, Tóth, Németh, Olasz, és Frantzia nyelveken helyesen, és kellemetessen beszélt. Esméretes, és kedves vólt sok Magyar, és Német Uraságoknál. A' *Bétsi* Kaputzinus Klastromból, ezt írja felölle hozzánk egygy érdemes Atya: „*Siratjuk mindnyájan, édes emlékezetü Provinciálisunktól lett meg-fosztatásunkat: mert valóban szeretetre méltó Atya vólt.*“

Néhai Sz. Pölteni Püspök *Kerens* Úr² helyébe, *Triesi* Püspök, Gr. *Hohenvárt* Urat tette ö Felsége.

A' vólt *Gallitziai* Gárdának néhai első Kapitánya, *Hertzeg Csatorinszky*, odahagyta *Varsót*, 's itt múlat egygy időtől fogva, *Hertzeg Ponyatovszkyval*, és más *Lenyel* Tisztekkel.

A' *Hadi*, és más nevezetes *Történetek*² utólsó Szakaszában, böven emlékeztünk vólt *Hafchka* nevezetü iffjú Tisztviselőnek szerentsétlenségéről, ki is, a' mint ment vólna haza estvéli 11 óra tájban, hátúlról egyszerűre agyon szúrattatott. A' gyilkosnak ki-tapogatásán, nagyon rajta vólt a' Magisztrátus. Nyomos gyanúságra el-fogatott, és soká árestomban tartatott valami *Herchel* nevezetü Zsidó Chirugust; de mivel ez, mindúntalan tagadta a' gonofzságot, mely-
lyel

lyel vádoltatott; 's az öfzve-vett környül-állásokból is úgy jött-ki végre, hogy lehetetlen volt néki személlyessen végbe vinni a' gyilkosságot: el-botsáttatott. Ez a' gyanús Ember annakutánna Magyar Országra ment, 's úgy értjük, hogy mostanság *Pestben* el-fogatott más gyilkosságért, és egyfzersmind azt is ki-vallotta volna, hogy ámbár nem ő végezte is ki személlyessen *Haskát* a' világból: ő lett légyen mindazáltal annak meg-ölettetése' eszközlője.

A' melly Borbély-legényről jelentettük volt C c c árkusunkban, hogy öfzve veszvén valamelly Inassal, halálra dőfte azt: el-fogatott mindjárt akkor; hanem mivel gyilkossága előtt egynéhány napokkal, katonai Chirurgussá lett vőlt, 's már hordozta is a' formaruhát: ezen okon, által-adatott a' Katonai Törvényszéknek.

Másutt is tudnak hirt költeni; de még *Bétsben* is ám. — Tsak hamar tele lettek vele ezekben a' napokban, mind a' belső Város, mind a' külsők is, hogy a' *Leopold-stadt*ban egy Affzony, kutya-kölyköket hozott a' világra. Ennek valóságán, készek vőltak sokan bizonyozni is. — Már most, hazugnak, 's helytelennek kiáltják a' hirt mindenütt, 's az eredetét így beszélik: hogy azon terhes Affzonymnak, kinek tsudálatos szülése forgott izóban, vőlt egy nagy hasú kutya, *Madame* nevezetű. Ez, megkölykezett; melly szerentsés történetet hirtelen tudára kívánván adni egy házi-tseléd más esmerössének, a' ki járatos vőlt tsak ugyan a' házhoz is, kiáltja neki mások'

hal-

hallottára: *A' Madame két kölyköt szült.* — A' kiknek fülökbe hatott ezen kiáltás, 's azonban nem tudták a' kutya' betsületes nevét, tsak el-szörnyüködtek a' dolgon; tovább adták a' szót, 's kevés idő múlva, egy közönséges hazug hir kerekede belöle.

M a g y a r O r f z á g.

A' Magyar Királyi, 's Országos Kints-Tárra nézve, olly érdemeket gyűjtött magának, okos gazdaskodása által *Neumiller* Ur — néhai Fő Hadi-Vezér Gróf *Pálffy Miklós'* Uradalmainak Inspektora — a' melyekért, előbbeni nevének *Új-Györgyi* nevezettel való fel-tseréltetését, 's Magyar Nemességgel való meg-tiszteltetését érdemlette a' Felsőgtől.

Debretzenből, Nov. 24-dikén.

„Ezen folyó hónapnak 19-dik, az az, *Ersébet'* napjára virradóra, midőn éppen ötvenedik minüta lett volna a' két órára: fel-ijesztett bennünket édes álmunkból a' föld-indulás. A' kik nyofzolyákban feküdtek, azt kérdezték meg-háborodva: ki mozgatja ezt a' nyofzolyát? a' földön fekvők pedig: ki tartozik engemet? — A' köházakban is igen érezhető vólt ugyan ezen föld-indulás, mert sok helyeken az ágyak' tetejeikre fel-rakott tzipellösseik az Asszonyoknak, a' földön szedték-fel magokat; de a' fa-házakban sokkal nagyobb mértékben tapasztaltatott: mert ezekben a' gerendák annyira tsikorogtak, mint midőn az ily-

ilyes fa épületeket bontani szokták. Abban még is szerentsés volt Városunk, hogy nem igen tartott tovább a' föld-indulás, egy minutánál. Mennyire hatott-ki a' Városon kívül, nem tudhatom; tudakoztam ugyan csak más nap, a' héti vásárra hozzánk négy négy mértföldnyiről minden-felől bé-jött Emberektől: ezek, a' föld indulásnak éppen olly mértékben, mint nállunk lett érzéséről tettek eggyaránt bizonytságot. — A' búzá-nak árra, nállunk fellyebb lépett: mert ez előtt két héttel, a' leg-szebbet is meg lehetett venni 35, 36 garason; de már most 45, 46 garason is el-megyen. Azt mondják a' szántó-vető Emberek okának lenni, hogy az egerek, patkányok, gözük, 's egyéb ártalmas állatok, nagyon el-szaporodtak a' mezőkben, a' nyári szárazság miatt; ezek tesznek sok károkat az őszi vetésekben, annyira, hogy sok helyeken, másodsorú őszi vetést kellett tenni a' szántó-vető Embereknek. Vajha ne országos volna ez az ártalom! — — A' Zsidó Nyelv-Professzor T. Kotsi Isrván Uram, hólnap el-érkezik; a' jövő hónapnak 15-dik napján bé köszönt. — Kollégyiomunknak volt Seniora, Sárvári Pál Uram, a' ki közelébb mene Göttingába, Mathésisre, és Physikára (melly, Patakí Prof. T. Szabó Dávid Úr szerént, magyarul: Tünetértékség) készítettik. “

Pestről, Nov. 28-dikán

Életet (gabonát) kevesebbet hoznak mostanság, mint az előtt; azért is mindjárt nőni kezdett az árra. A' tiszta búza' méreje

t. i. két forintról, 45 garasra ment fel; a' rozsé 15 garasról, 17 re; az árpáé 15 ről, 16 garasra; a' kukoritzáé is 15 garasról, 16 garasra.

A' *Bajai* piatzon, Novemb. 23 dikától fogva, 26 dikig: a' tiszta búzának p. mérője 1 for. 14 kr. on ment; a' kétszeresé 30 kr.; a' rozsé 24; az árpáé 18; a' zabé 20; a' kölesé 27 krajtzáron; a' kukoritzáé 30 krajtzáron.

* * * * *

Erdélyből a' mit hallunk, 's a' mit olvasunk, mind oda megy - ki a' summája: hogy áldott tsendesség uralkodik az egész Országban.

Hadi Környülállások.

Egy *Brüsszeli* Levélből azt olvassuk, hogy Nov. 17-dikén *Lovániumnál* véres tsata volt, mellyben a' Ts. Kir. Seregek diadalmaszkodtak a' Frantziákon.

Spanyol Ország' szélein, 30 ezer fegyveres Emberek volt készen a' Frantziáknak, Nov. 17-dikén.

Romában, Nov. 14 dikén olly tilalmazó parantsolatja tétetett közönségessé a' Sz. ges Páának, hogy a' ki a' hadi újságokról, a' had - folytató Hatalmasságoknak dolgaikról, annyival inkább a' *Római* Udvarnak polgári, vagy egyházi környülállásairól mérészel beszélleni: minden törvény - szolgáltatás, és tekintet nélkül, egyszeribe közönséges helyen való kézi munka - tételre vitetessék.

Nov. 16-dikán költt *Triéri* tudósítások szerént, minekutánna ki - rablották volna a' Fran.

Frantziák a' *Saar*-vize' mellyékét : oda-hagyták azt, egynehány napokkal a' fenn említett nap előtt; *Saarlouis*ból ellenben, azt irták Nov. 14-dikén, hogy azon a' tájon való hadi készületek, mellyek meg-lassodtak vólt, *Kellermann* Generálisnak Párisba lett menetelével: ismét egész erőben kezdtek tétetni, minekutánna Gen. *Bournonville*, a' ki *Kellerman*' helyébe lett Kormányozóvá, *Meiz* Városába érkezett.

A' *Weilburgi* Hertzegre, 300,000 forint adót vetett *Custine* Vezér; minthogy a' Hertzeg' Granatéroszai is ott vóltak *Maintzban* őrizeten, mikor meg-vették azt a' Frantziák.

Maga' meg-tagadás.

A' *Strafsburgi* Kommendánsnak, Gen. *Bironnak*, alatta vólt annakelőtte *Custine* Vezér; de a' Közjó' fzeretete arra bírta Gen. *Biront* még is, hogy parantsolatot vévén az eránt Párisból a' Had-Ministertől, hogy küldene segítséget *Custinenek*: irt mindjárt ehez, hogy kész magát egész Seregével alája adni, 's el-várja parantsolatját.

Lengyel Országról,

két igen nevezetes dolgokat olvasunk egy *Ukrajnai* Levélből, melly költ Nov. 7-dikén. Egyik ez: „Tegnap előtt, az az Nov. 5-dikén, egy *Pátens* tétetett közönségessé, mellyben únfzoltatik a' Nemzet, hogy jelentse ki nyilván maga akaratját, és kívánságát, a' Törvényeknek, és az Igazgatás-formájának módosítása, vagy el-intézése eránt. —

Majd

Majd meg-válik, mire fog ki-menni a' közönséges értelem? — Annyit irhatok, hogy én, valamerre fordúltam: mindenütt több pártfogóit, 's vissza-óhajtóit; mintsem ellenzőit találtam azon Konstitutziónak, melly 1791 dik Esztendőben, Májusnak 3-dik napján meg-állíttatott vala. — — A' másik nevezetes dolog ez: „Orosz Generál-Lieut. *Dörfelden*, 25000-ig való fegyveres Néppel állott-bé *Ukrajniába*, 's *Przibilukában* válfaltotta fő kvártélyát. E' szerént, mostanság közel reá megy száz ezerre, a' Lengyel Országban tartózkodó Orosz Sereg' száma.“

A' fenn említett Konstituzió ellen öszve szövöttezett Rendek' Gyűlése (Generalis Confoederatio) erőssen rajta van a' Jészuita-Rendnek újra való fel-állíttatásán. Ezen tzellyának el-érése végett, Kurirt küldött a' múltt hónap' elein *Varsóba*, *Sierakovszky* Püspökhöz, 's hathatósan szivére kötötte annak, hogy *Romába* menvén, mindeneket el-kövessen Pápa ő Szentségénél, valamelyeket tsak erányosoknak itél, a' Jészuitáknak fel-támasztathatására nézve; mivel kész ő, úgymond (a' Gen. Confoederatio), annak idejében az egész Világ előtt is fel-fedezni azon nyomos okokat, mellyekre nézve sürgeti, a' Jészuita-Rendnek, hamvaiból való meg-elevenedését.

Elegyes Tudósítások.

Moguntzia, Vormátzia, és Spira Városainak, 's Megyeinek igazgatását, a' Frantzia Nemzet-Gyűlésének akarataival, kivette

vette *Custine* Vezér, az előbbeni Kormány-
székeknek kezéből; 's ezeknek helyébe,
egy Kollégiumot állított-fel, néhai *Mogun-
tziai* Philosophiae Professor *Dorfech* Úrnak
előülése alatt. A' több Tagok, követke-
zendők: Vál. Hertzegi Udvari Tanácsos, 's
Könyvtárnok *Forstner*; Vál. Hgi Udvari, és
Kormányzéki Tanácsos *Reuter*; *Kremmer*,
Vormátziából való; *Blau*, ez előtt Theolo-
giát tanított Moguntziában; *Pfeiffenbring*,
Moguntziai; *Schraut*, és *Vitt*, Vormátziaiak;
Hothmann, Spirai; kikhez járúlnak még:
Boos, és *Blefsmann* Urak. Az első, mint
Tanács' Prókátora, ez előtt *Höchst* Városá'
Elöljárója volt; a' másik, mint Titoknok,
*Götting*ából való. Hatalmat ad *Custine*
ennek a' Kollégiumnak, hogy a' fenn-
nevezett Városokban 's Megyékben minden
Tisztviselőket ki-tehessenek hivatalyokból,
a' kik nem frantzia módra gondolkoznak;
parantsollya ellenben minden Világi és Egy-
házi Tisztviselőknak, hogy mindenekben
engedelmessek legyenek az említett Kollé-
gium' rendeléseinek, minékutánna ezek,
a' Frantzia Sereg' Közönséges Komisszáriusa
és Vezérje által helybe hagyattak. — *Mo-
guntzia*, *Vormátzia*, és *Spira* Városaiban,
külön külön, a' Magistrátusokat is más for-
mába öntötte.

Alig lehet ügye-fogyottabb Embereket
képzelní mostan a' föld' kerekiségén, a' ki-
költözött Frantziáknak nagy részénél. —
Vissza már nem mehetnek ezek szegények,
hajdani Hazájokba: mert különben halál
a' fejeken (ki-vévén a' 14-dik esztendőn
még

még fellyül nem lévöket, olly feltétel alatt, hogy ha ezek, a' végzésnek közönségesse tételétől számlálva, három hónapok alatt vissza téréndenek Frantzia Országba.) Nem szenvedik öket, ha tsak nem Katonák, sok más Tartományokban is. — Szarándokság tehát sokaknak életek, még pedig nyomorúságos szarándokság. Némelly Frantzia Affzonyosság, a' ki hajdan 30 's 40 ezer livra esztendei jövedelemre tartott számot; most alig ehet tsak egy kis meleg levest is a' vendégfogadóknak: mert nints miből fizesse az árrát. Sokan vagynak pedig a' hajdani virágzó állapotú Fr. Dámák között. —

Montesquiou Vezért, nem tsak le-tette hivatalyából a' Frantzia Nemzet - Gyűlése; hanem foglyúl is akarta azt vitetni *Párisba*. E' végre, el-küldött maga kebeléből egy Kommisszáriust, de a' ki tsak a' hültt helyét találta már *Montesquiounak*; mivelhogy ez, kevéssel az előtt el-illantott *Genevába*. A' Kommisszárius irt mindjárt a' *Genevai* Fr. Követhoz, hogy adassa - ki *Montesquiout*. A' Közöns. Társaság meg-engedte a' kivitelét. Nosza tehát mindenütti keresni kezdik, de haszontalan völt fáradságok; mert meg-érezvén szegény *Montesquiou* a' sáfrány illatot, hajóra ült, 's el-evezett a' *Genevai* tón. — Hová? az még nem tudatik.

Dumourier Vezér, jókor eleit kívánván venni azoknak a' vádaknak, mellyeket halott koholtatni maga ellen: irt *Monstól* Nov. 9-dikén a' Nemzet-Gyűléséhez, 's jelentette, hogy

hogy ő egy Levelet bocsátott Okt. 30-dikán a' Had-Ministerhez, kéri a' Gyűlést, hogy olvastassa-fel az említett Levelet maga előtt, 's tétesse azt közönségessé. — Oda megy - ki a' Levél' summája, hogy nem kíván ő (*Dumourier*) tovább katonai fő Tifztséget viselni, mihelyt egyszer vége lesz a' hadnak; 's meg akarja mutatni, hogy a' millyen mértékben ért ő a' had-folytatáshoz: szint' annyira úndorodik attól, ha nints egyszer szükség reá. Nem tsak óhajtja, hanem meg is kívánja a' Nemzet-Gyűlésétől, hogy néki *otium cum laude*, ditséretes tsendességet engedjen a' békesség' idején.

A' közönséges jövedelmekre ügyelő Fr. Nemzet-Gyűlési Deputátzió, el akar törölni a' Nemzet-Gyűlésével sok újjonnan felállított adókat, rész szerént azért, minthogy sajnossan esnek azok a' Nemzetnek; rész szerént pedig, mivel nagy bajjal is jár a' bé-szedések; — léjebb akarja szállíttatni a' földtől való adót is, úgy hogy ha megáll a' fel-tétele: e' szerént, esztendő által 124 millióval fog könnyebbedni a' Nép' terhe. Minthogy pedig tsak úgy lehet a' közönséges adót jó móddal kevesíteni, ha egyszer mind az is ki vagyon már tsinálva, hogy kevesebbet költsön az Ország: tehát ugyan azon időben azt fogja a' Gyűlés eleibe terjeszteni a' fenn- említett Deputátzió, hogy 124 millióval kell kevesebbet ki-adni a' Nemzetnek; ha a' Vallás' Szolgainak fizetése általán - fogva az egész Országban magokra hagyatják az Ekklesiákra.

Hol.

Hollandiában az a' parantsolat adafött-ki Nov. 10-dikén, hogy a' melly idegenek oda bé-mennek, tartozzanak neveket, állapotjokat, lakásokat, honnan jönnek, és meddig szándékoznak maradni Hollandiában; meg-mondani, és azt is meg-mutatni, miből élnek? különben 24 órák alatt ki kell nékiek takarodni Hollandiából.

A' *Nagy-Britániai* Udvar meg biztatta Nov. 16-dikán a' Hollandiai Rendeket, hogy a' velek kötött 1788 dik eszt. béli frigynek minden pontjait szentül meg fogja tartani. — Szivekre köti. egyfersmind, hogy minden szorgalmatossággal vigyázzanak a' kormányozások alatt lévő Tartományoknak belső tsendességekre.

A' múltt hónapnak 15-dikén hurúttal elegyès hideglelésbe estek a' Fr. Király, és Királyné.

A' mezei gazdáskodás,
ha jó lábon állhat, 's áll: leg-bátorságosabb fundamentoma ez, a' Tartományok' való-ságos gazdagságának. — Jól tudja ezt, az Orosz Birodalomnak messze látó, 's fáradhatatlan gondosságú Tsászárnéja *II. Katalin*; erre nézve, minden más nyomos foglalatos-ságai sem akadályoztatták-meg ötet, hogy egész készséggel ne követett volna el minden eszközoeket, mellyeket erányosoknak itélt, a' mezei gazdáskodásnak, szélesen ki-terjedt Birodalmában való virágoztatására. — Eggy ezen eszközök közzül az is, hogy már három esztendőktől fogva tart 18 Ifjakkat ama' hires *Arthon-Young* Anglusnál,
a'

a' ki leg-nagyobb tökéletességre vitte egész Angliában a' mezei gazdaskodást. Az említett Iffjak, *Youngnak* útmutatása szerint, magok szántanak, vetnek, berenálnak, aratnak, kévét kötnek, 's tsépelnek. A' vetésnek mi voltáról, tulajdon tapasztalásaikat, és észre-vételeiket hónaponként fel jegyzik, 's *Youngnak* bé-mutatják, kinek négy ezer rubla, az az, hét ezer forint üti minden észtendőben a' markát, az Iffjak' oktatásáért. Vissza térvén hazájokba ezen Iffjak, el fognak osztatni a' Birodalomnak különbkülönb-féle részeiben, hogy Angliában szerzett tudományoknak hasznát vóltaképpen megismértetvén, bé-vétethessék azt Hazájokfijaival, az egész Birodalomnak állandó böl-dogságára.

* * * * *

A' Magyar Játék - Szín cím alatt ki-hirdettetett Gyűjteménynek első-Kötettye, már ki-fzabadult a' sajtó alól, 's találatik Bétsben is, a' Magyar Újságokat író Uraknál. A' Ki-adó, szán-dékozik ezen Gyűjteményben minden Játék-színi Költeményeket, mellyek még kézi írásban vagnak, és méltóknak találatniak a' nyomtatásra, egybe-ízedve, közre botsítani. — Kéri azért Hazánk' Tudóssait, méltóztassanak vele illetén munkákat közleni. — A' millyen formájú, és nagyságú ezen első Kötet, olyanok lesznek a' következők is, tudni-illik se kevesébbet 22 árkusnál, se többet 24-nél nem foglalnak magokban. A' Kötetek pedig szünetlen nyomtatódnak egymásután. Egy Kötetnek állandó ára 51 kr.

Endrödy János.

